

Tárgytematika

Építészettörténet V.

N_EP65

Tárgyfelelős neve: dr. Winkler Gábor

Félév: 2012/13/1

Beszámolási forma: Vizsga

Tárgy heti óraszám: 2/0/0

Tárgy féléves óraszám: 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA

Bevezetés a legújabb kor (1750–1990) építészetébe: a legújabb kor építészetének első szakasza (19. század). A korszak két fő áramlata a múlt építészeti-művészeti vívmányait tudatosan továbbfejlesztő valamint a múltat formáiban elutasítható magatartás. A korszakot a folyamatosság és a tagadás egyformán jellemzi: e kétféle szemlélt összefonódása és ütközése az alapja az egyre gyorsabban születő és elhaló változásoknak. Az életmód és ezzel együtt az építészeti kommunikáció felgyorsulása átalakítja a építészkepzést és munkamódszert (tervezés, méretezés, kivitelezés, anyag, szerkezet és technológia, etc.), az építészeti formahagyomány tudatos őrzése már nem tűnik szükségszerűnek, az építészet alapvető jellegzetességei azonban – igaz, eltérő módon és formában – e két évszázad minden építészeti törekvésében kimutathatóak.

TANTÁRGY TARTALMA

Az 1750–1990 közötti korszak építészeti áramlatainak – folyamatosság és megújulás – időrendi áttekintése.

A polgári társadalom új feladatai: hagyományos és új épülettípusok kialakulása.

Az építőipar, anyaggyártás, méretezés és konstruálás új vívmányai és azok hatása az építészeti formálásra.

Az iparosítás kezdetei : előregyártás és tipizálás.

Az építészet – tervezés és lebonyolítás – szervezeti átalakulása: a kapitalista építőipar. Az építészeti oktatás és a kommunikáció gyökeres átalakulása: a „világépítészeti stílus” kialakulása.

A forradalmi építészet vívmányai és érvényesülése a 19. és 20. században: funkcionalizmus és anyagszerűség, fényépítészet, utópisztikus várostervek.

„Ésszerű” építészet a 19. században: kötött rendeltetésű épületek, egyszerűsítő építészet, mérnöképítészet: alkotásai Európában és Amerikában.

A folyamatos fejlődés elmélete: a historizálás, mint a korszak legelterjedtebb építészeti alkotó módszere.

A historizmus korai áramlatai: romantikus klasszicizmus, neoromán és neogótika.

Az akadémikus historizmus: szigorú neoreneszánsz és neogótika.

A késő historizmus festői építésze.

A 19. század városépítészetének jellegzetességei, a városszerkezet és beépítés változásai.

Egészséges otthon és egészséges munkahely: az angol lakóházépítés és hatása az építészetre.

Az építészeti újítások kora: 1890–1930: Szecesszió, Jugendstil, Art Nouveau, Art Deco.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A tananyaggal kapcsolatos helyszíni rajzok, vázlatok és leírás készítés a szorgalmi időszak alatt a korszak győri alkotásairól.

KÖTELEZŐ IRODALOM

Winkler Gábor: Építészettörténet, egyetemi jegyzet.

Winkler Gábor: A historizmus főbb irányzatai a XIX. század európai építészetében. = Építés-Építészettudomány VII. évf. 3–4. sz. 1975. 357–367. o.

Bonta János: Modern építészet 1911–2000. Terc Kiadó 2003.